

Poziv na put čestitosti i suprotstavljanju neredu (Meka)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

15. džumadel-ula 1444. po Hidžri / 9. decembar 2022.

Neka je hvala Allahu, Gospodaru Veličanstvenom i Snažnom, Plemenitom i Darežljivom, Kome niko nije ravan, niti išta slično. Neka Mu je hvala na velikim blagodatima, na zaštiti od nevolja i na milosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Koji nema druga, vjerujući u istinu u koju ko povjeruje bit će bezbjedan na Sudnjem danu i bit će uveden u Kuću blagoslova. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, koga Gospodar podučio onome što ranije nije znao i njegov narod učini najboljim narodom. Neka su Allahov salavat i selam na njega, na njegovu časnu porodicu, kojima ova vjera slavu i snagu darova, kao i na njegove vrlo čestite drugove i sve one koje ih slijede u dobru do Sudnjeg dana, one koji, kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i nikako ni gluhi ni slijepi ne ostanu.

Poštovani vjernici! Savjetujem, i vama i sebi, da budemo bogobožni. Budimo Allahu pokorni i tražimo da nas On pomogne da što lakše prebrodimo životne nevolje. Gospodaru svome posvetimo svu svoju ljubav i poštujemo sve vjerske obaveze koje nam je propisao. Neka nam nikada naša dobra djela ne budu u očima ogromna, niti smijemo potcijeniti ijedan grijeh koji činimo, ma koliko on bio malen. Uzimajmo uvijek pouku iz prošlih događaja. Imajmo na umu kakvo boravište čeka koga, jer će jedna skupina, koju Allah voli i kojom je zadovoljan, biti u Džennetu, dok će druga, na koju se Uzvišeni rasrdio i čijim djelima nije zadovoljan, biti u Džehennemu. Uzvišeni kaže: "Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati." (El-Mu'minun, 101–103)

Kada se pravom vjerniku povjeri odgovornost, on nužno biva povjerljivi čuvar koji brine o resursima pojedinaca i društva, poštuje prava, zastupa pravednost, odgovorno radi i održava opće resurse. Onaj ko se odlikuje odgovornošću i

povjerenjem nužno je dobar u duši i propagira dobro kod drugih. On poziva u dobrobit svih i odvraća od nereda.

Islam je učinio da nadzor biva odgovornost koju svaki pojedinac lično snosi, kao što je kolektivno snosi društvo. Upravo je ovo prava definicija "pozivanja na put dobra i odvrćanja od zla", što je sveobuhvatni koncept koji podrazumijeva motriti vlastita djela i biti svjestan šta drugi rade. Ovakav koncept, uz Božiju dozvolu, štiti pojedinca i društvo, institucije i državu, od iskvarenosti i štetnog djelovanja.

Uzvišeni kaže: "One koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljelih – A Allahu se na kraju sve vraća." (El-Hadždž, 41)

"I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati – oni će šta žele postići." (Ali Imran, 104)

"A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljelih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. Allah je doista silan i mudar." (Et-Tevba, 71)

Funkcija "pozivanja na put dobra i odvrćanja od zla" ima nadzornu ulogu u različitim segmentima: moralnim, vjerskim, političkim, društvenim, upravnim, ekonomskim i dr. Učenjaci konstatuju: "Ova dužnost podrazumijeva pozivati na činjenje dobra kada se javno prestane činiti i odvrćati od zla kada se javno počne činiti. Ovakvim djelovanjem uspostavlja se pravda, širi se čestitost, suprotstavlja se nemoralu i iskvarenosti, štiti se dobroćudnost i iskrenost, a osnažuju se kontrola i nadzor.

"Pozivati na činjenje dobra, a od zla odvrćati" savjetodavno je i preventivno djelovanje kojim se obuhvata svako individualno ili kolektivno djelovanje u društvu, kako bi se uspostavili osnova vjere, intencije vjerezakona i moralni parametri. Također se takvim djelovanjem pospješuju poslovni rezultati, na način da se

povećava efikasnost i kvalitet insistiranjem na korektnom ponašanju, što – u konačnici – povećava individualnu i kolektivnu, ovozemaljsku i onozemaljsku korist.

Pravi radnik, pravi uposlenik ili pravi građanin, zbog vjere u Gospodara i pokrenut vjerskim motivima, marljivo obavlja svoje zaduženje i nastoji spriječiti pogrešno postupanje oko sebe ili prijaviti ga onima koji to mogu zaustaviti. Pravi radnik i pravi uposlenik u srcu nosi dovoljno iskrenog vjerovanja i profesionalnog povjerenja, odanosti društvu i brige o javnom interesu, da ga podstakne da dosljedno obavlja svoj posao, marljivo se trudi, efikasno postupi i ne prihvata bilo kakav oblik iskvarenosti i devijacije.

Iskvarenost, poštovani vjernici, devijantna je pojava, čiji nosioci olako mijenjaju uvjerenja, okreću lice interesu i obavijaju se velom tajnosti. Iskvarenost nastaje kada se pogrešno djelovanje prešutkuje i kada se prijestupnici ne zaustavljaju, a pogrešne pojave ne sankcionišu.

Iskvarenost je degutantno iskorištavanje vlastitih, službenih i društvenih mogućnosti s ciljem ostvarenja nelegalne i vjerom zabranjene koristi sebi i užem krugu ljudi oko sebe. Iskvarenost je zloupotreba vlasti i ingerencija djelujući suprotno vjerskim propisima, moralnim vrijednostima i postojećim zakonima.

Iskvarenost je teška bolest za koju ne postoji barijera i koja se ne zaustavlja lako. Ona može zahvatiti bilo koje društvo, koje je u davnim vremenima postojalo ili sada egzistira. Uzvišeni kaže: "Zbog onoga što ljudi rade pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili." (Er-Rum, 41)

Nesavjesno i neodgovorno obavljanje javnih funkcija ili ličnih poslova smatra se neredom, zločinom i pronevjerom povjerenog emaneta.

Dragi vjernici! Iskvarenošću se narušavaju prioriteti u državnim planovima i strategijama, resursi se bespovratno uništavaju i izvori finansiranja slabe.

Iskvarenošću se spušta nivo pružanja javnih usluga, projekti se obustavljaju, implementacija se narušava, produktivnost slabi, interesu ljudi se šteti, želja za

poštenim radom i korisnim iskorištavanjem vremena slabi i narušava se praktična primjena regulativa.

Iskvarenost biva uzrokom da se ignorišu opasnosti koje utječu na društveni sistem prehrane i na svaki drugi vitalni sistem za društvo.

Iskvarenost poljuljkuje opći moralni sistem koji počiva na iskrenosti, povjerenju, pravednosti, jednakosti prilika i pravednoj raspodjeli resursa. Istovremeno se širi negativizam, osjećaj neodgovornosti, kao i osjećaj obespravljenosti, društvena netrpeljivost, mržnja, stres, frustracije i gubljenje nade u to da će se ikad ikakva promjena dogoditi.

Iskvarenost čini da lični interesi budu presudni u donošenju odluka i slabi osjećaj lojalnosti istini, naciji i državi. Istovremeno to podstiče fanatizam i oštre podjele na osnovu vjere, naroda ili lokalne pripadnosti. Takva pojava nagrizi društvenu povezanost moralom i društvene pohvalne moralne vrijednosti koje su faktor stabilnosti.

Iskvarenost je uvijek u uskoj vezi s organizovanim oblicima kriminala, uključujući finansijski kriminal, poput pranja novca i slično.

Iskvarenost sprečava provedbu korisnih planova, pozitivnih politika i svako nastojanje promjene nabolje. Štaviše, ono ruši državu i njene institucije, uništava bogatstva, nagrizi institucije. Iskvarenost u jednom društvu je u korelaciji s devijantnim pojavama, javnim grijesima, društvenim i moralnim bolestima.

Poštovani vjernici! Društvena iskvarenost javlja se u različitim oblicima i mnogobrojnim formama i nastaje na različite načine. Primjeri za to su: pronevjera, korupcija, zloupotreba zakonskih mogućnosti i ovlasti, odavanje poslovnih tajni, skrivanje informacija u vezi s poslovanjem ili finansijama koje bi trebale biti javno dostupne, korigovanje i falsificiranje dokumenata, isprava i odluka, nepoštovanje početka i kraja radnog vremena na poslu, neproduktivnost, čitanje na poslu sadržaja koji nisu vezani za sami posao ili primanje osoba bez ikakve veze s poslovanjem, stalno traženje opravdanja za izostanak ili načina za izbjegavanje zakonskih obaveza,

uputa i regulativnosti, ravnodušnost, neefikasno djelovanje na poslu, olako trošenje javnog imetka, makar ne bilo u značajnim svotama, na kancelarijsku opremu i potrepštine; priređivanje i pretjerano trošenje na manifestacijama, loša raspodjela budžeta, izmišljanje nepostojećih projekata i poigravanje s konkursima i ugovorima.

Radi svega prethodno navedenog, potrebno je suprotstaviti se i snažno boriti protiv društvene iskvarenosti, uz konstantno nastojanje da se djeluje ispravno i pozivaju drugi u to, postupajući zakonito i transparentno, uz samomotrenje vlastitih djela. Ovakvo djelovanje je ključ dobra i uspjeha, blagoslova i društvenog morala, sigurnosti i bezbjednosti, te uspostavljanja pravde.

Suprotstaviti se društvenoj iskvarenosti nije isključiva dužnost određene institucije ili društvene grupe, nego je vjerska, moralna i zakonska odgovornost svih.

Čestitost, pravednost i opće dobro postupanje, za razliku od iskvarenosti, čije smo oblike i negativan utjecaj prethodno obrazložili, razlog je da se očuva čast i integritet države, da se uspostavi snažna veza između države i njenih građana, te da se ulije povjerenje u državne institucije i aparate.

Parametri čestitosti su: vjera, iskrenost, pravednost i transparentnost. Kada čestito postupamo, konkurencija među ljudima bude zdrava i cilj konkurencije postaje pružanje boljeg, kvalitetnijeg i svrsishodnijeg.

Čestitost u društvu pospješuje se zastupanjem određenih mjera, poput: definisanja poslovnih obaveza, publiciranja uputstava, konstantnog rada na podizanju savjesti, osvješćivanja ljudi o vlastitim pravima i ohrabrivanju da otkriju kada se iskvarenost pojavi.

Također se čestitost i čestito postupanje ohrabruje uspostavljanjem nadzornih tijela, povećanjem njihove samostalnosti i osnaživanjem stručnom pomoću; pojednostavljivanjem zakonskih procedura, osnaživanjem stručnog, zakonskog i finansijskog nadzora, uvođenjem oštrog zakona protiv kriminala, doslovnog, pravednog i objektivnog primjenom zakona, bez pružanja ustupaka bilo kome, pridavanjem značaja i davanjem prioriteta programima upravne reforme, radom

na tome da svi u svemu imaju jednake prilike, te da se svi jednako tretiraju, uzimajući u obzir kvalitet i zasluge kao parametar. Uzvišeni kaže: "Najbolje je da unajmiš snažna i pouzdana." (El-Kasas, 26)

Od velike koristi je, također, na poslu širiti kulturu marljivosti u radu, vremenske ekonomičnosti, savjetovanja dobrim, pridržavanja pohvalnih osobina, poput: iskrenosti, povjerenja, odanosti, lijepog mišljenja o Allahu, iskrenog vezivanja za Njega, oslanjanja na Uzvišenog, pridavanja velikog značaja javnom interesu, osjećanja odgovornosti, te usaditi povjerenje kod svih, uz nastojanje da se širi pozitivna atmosfera u kojoj je moguće slobodno izraziti vlastito mišljenje, imati konstruktivnu diskusiju, upućivati kritike i dobronamjerno prijavljivati nepostupanje po zakonu.

Važno je istaknuti da najčešće nedostatak ne biva u zakonima, regulativama i pravilima, nego u institucijama, društvenim kategorijama i pojedincima.

Pored prethodnog, mediji imaju efikasnu ulogu u širenju svijesti, te utvrđenih i provjerenih činjenica, na objektivan način, nikako paušalno optužujući pojedince ili institucije. Također je važno da mediji pohvalno govore o tome ko je takvo nešto zaslužio, ističući svijetle primjere pojedinca u društvu, pozitivne djelotvorne građane i pohvalne primjere obavljanja ličnog posla na najbolji način. Važno je širiti primjere, a, hvala Bogu, ima ih mnogo, dobrih i pozitivnih odnosa među poslovnim kolegama, a ne nastojati stalno tražiti greške, bez uzimanja u obzir postojanja razloga za nešto.

Poštovani vjernici, bojmo se Allaha, izgledimo međusobne razmjerice i činimo dobro uvijek. Uzvišeni kaže: "I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine." (El-A'raf, 56)

Donesimo salavat i selam na od Boga darovanu milost nama, našeg poslanika Muhammeda, jer nam to Svevišnji u časnoj Objavi naređuje: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i njegovu časnu čestitu porodicu. Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa, svim drugim ashabima, prvim odabranim generacija i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Gospodaru, smiluj se i nama, uistinu Ti si od milostivih najmilosniji.

Gospodaru naš, poštedi nas svakog iskušenja i podari nam da se zahvaljujemo na blagodatima. Uzvišeni, zaštiti nas od svake nevolje i od svega što nam srcu nije drago. Gospodaru naš, zaštiti nas od psihičkih i tjelesnih bolesti, i zaštiti nas od svake bolesti teške.

Gospodaru naš, u Tebe se uzdamo, zato nemoj nam zbog grijeha naših Svoju dobrotu uskratiti!

“Gospodaru naš, ne učini da zbog nas dođu u iskušenje ljudi koji nasilje čine.” (Junus, 85)

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima i hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (Es-Saffat, 180)

